

2022D28181

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 juni 2022

De brief d.d. 21 april jl. waarin de Vaste Commissie voor VWS een reactie vraagt op de brief van A.M. van D. van 26 februari 2022 over “Reactie m.b.t. eigen bijdrage CAK en SVB” heb ik in goede orde ontvangen.

Ik begrijp de door A.M. van D. geschetste situatie als volgt. De partner van A.M. van D. is opgenomen in een verzorgingshuis. A.M. van D. is in de eigen woning blijven wonen. Indien partners ‘gedwongen’ gescheiden leven, bijvoorbeeld doordat een van de partners is opgenomen in een Wlz-instelling, kan er door het echtpaar gekozen worden om zich als ‘Duurzaam Gescheiden Leven’ (DGL) te laten registreren bij de SVB. De SVB verhoogt in dat geval de AOW-uitkering van beide personen van 50% (gehuwden-AOW) naar 70% (alleenstaanden-AOW) van het minimumloon.

De keuze voor DGL AOW heeft gevolgen voor de eigen bijdrage Wlz en Wmo 2015. Door de keuze voor een 50% (gehuwden) of 70% (alleenstaanden) AOW bij de SVB, wordt indirect ook gekozen voor de hoogte van zijn/haar eigen bijdrage. Zolang partners niet voor DGL kiezen, ontvangen zij het gehuwdenpensioen AOW en wordt bij de vaststelling van de eigen bijdrage rekening gehouden met het feit dat er een thuiswonende partner is die een huishouden met bijbehorende lasten moet dragen. Hier geldt voor de Wlz en Wmo beschermd wonen de lage eigen bijdrage (LEB). Kiest men er voor om als DGL geregistreerd te worden dan kiest men ook voor het hogere alleenstaandenspensioen AOW en wordt vanaf dat moment voor de eigen bijdrage alleen nog maar gekeken naar het inkomen en vermogen van de persoon die is opgenomen en geldt de hoge eigen bijdrage (HEB). Er wordt dan dus geen rekening meer gehouden met een achterblijvende partner. Dit zegt overigens nog niets over de hoogte van de daadwerkelijk te betalen eigen bijdrage. Zo is een hoge bijdrage maximaal € 2.469,20 per maand, de lage eigen bijdrage is tussen minimaal € 171,40 en maximaal € 899,80 per maand.

In principe baseert het CAK zich voor de huishoudsamenstelling op de Basisregistratie Personen (BRP). Dit verandert op het moment dat cliënten bij de SVB als DGL-geregistreerd staan. Cliënten moeten dit zelf melden bij het CAK. Betrokkene heeft dat niet gedaan.

In de brief van 12 mei 2021 van de toenmalige minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en in de antwoorden op de Kamervragen naar aanleiding van deze brief¹ zijn ook een aantal maatregelen genoemd om het door betrokkene geschetste probleem voor de toekomst te voorkomen. Deze zien onder meer op een verbeterde informatie-uitwisseling tussen het CAK en de SVB, verbeterde communicatie van de SVB richting de cliënt over de impact van een DGL-registratie en de mogelijkheid om eenmalig een DGL-registratie te kunnen terugdraaien. Dit laatste wordt overigens gezien als een tijdelijke oplossing. Voor een meer structurele oplossing kan de wet worden aangepast, waardoor de cliënt deze afweging niet meer hoeft te maken. Deze optie is beschreven als mogelijke verbetering binnen het huidige stelsel in de ‘Verkenning leefvormen AOW’.

¹ Brief van 12 mei 2021, Kamerstukken 26 448, nr. 648 en Verslag van een schriftelijk overleg, brief van 14 september 2021, Kamerstukken 26 448, nr. 656.

In de genoemde brief van 12 mei jl. is met betrekking tot de eventuele restitutie (ook wel teruggave genoemd) opgenomen dat indien er sprake is van een restitutie, deze uitgevoerd wordt conform de in het Besluit langdurige zorg (Blz) en het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 (Uvb Wmo 2015) opgenomen maximale termijn van 36 maanden.

Betrokkene geeft aan een discrepantie te zien tussen enerzijds de restitutiemogelijkheid en anderzijds het al dan niet moeten betalen van een naheffing. Wanneer het gaat om een naheffing op basis van het Blz c.q. het Uvb Wmo 2015 is het mogelijk de termijn waarover de naheffing wordt gevorderd onder in de besluiten genoemde omstandigheden te verkorten. De verkorting kan zodanig zijn dat zelfs dat in het geheel geen naheffing wordt opgelegd. Dit is anders voor de teruggave waarbij geregeld is dat maximaal over een termijn van 36 maanden wordt gerestitueerd.

Ik heb mij reeds eerder gerealiseerd dat het wellicht in sommige gevallen redelijker zou zijn als de restitutietermijn langer is dan 36 maanden en er maatwerk moet kunnen worden geleverd door het CAK. Een eerste stap daartoe is het voorstel van het kabinet voor een wijziging van het Blz en het Uvb Wmo 2015 om de restitutietermijn van 36 maanden in bijzondere omstandigheden door het CAK te kunnen laten verlengen, hetzij door het CAK uit eigen beweging, hetzij op verzoek. Het ontwerp-besluit², gericht op inwerkingtreding per 1 januari 2023, is cf. het bepaalde in de Wet langdurige zorg aan Uw Kamer voorgelegd in het kader van de voorhangprocedure. Voor de betrokken burger biedt deze wijziging helaas geen oplossing omdat vanwege de rechtszekerheid geen terugwerkende kracht wordt toegekend. Daarnaast zou terugwerkende kracht van deze wijziging leiden tot een discussie tot welke datum terugwerkende kracht moet worden verleend, welke uitvoeringsproblemen daardoor ontstaan (zijn de gegevens bijvoorbeeld nog beschikbaar), of en welke voorwaarden daar aan verbonden zouden moeten worden, of dat alleen geldt voor mensen die oorspronkelijk bezwaar hebben gemaakt of voor iedereen etc. Aanvullend hieraan zij opgemerkt dat in het te wijzigen besluit is opgenomen dat voor een verlenging van de 36 maanden niet aan betrokkene te wijten moet zijn geweest dat het betrokken besluit genomen is. In de onderhavige casus heeft betrokkene zijn keuze niet gemeld bij het CAK.

De minister voor Langdurige Zorg en Sport,
C. Helder

² Concept-Besluit houdende wijziging van het Besluit langdurige zorg en het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 met betrekking tot de berekening van de eigen bijdrage, het creëren van de mogelijkheid om af te wijken van de restitutietermijn, de mogelijkheid om een gemeentelijke vrijstelling tot zesendertig maanden te laten terugwerken en enige andere wijzigingen.